

ALT DU KAN GJØRE MED DIN HÅND

Bakgrunnstoff *Forkynneren 9.*

Minnevers «**Alt du kan gjøre med din hånd, skal du gjøre etter beste evne. For i dødsriket, som du går til, er det verken arbeid eller plan, verken kunnskap eller visdom**» (*Fork 9,10*).

Ukeoversikt I 2004 døde en 70 år gammel italiener. Nå er det nok ikke noe uvanlig at syttiåringer dør i Italia, men det var *måten* han døde på. Den pensjonerte bonden Aldo Busato ble drept på stedet av en bombe fra første verdenskrig. Den tilhørte hans samling med militære gjenstander. Han befant seg i hagen, der han drev og viste frem bomben til en gjest da bomben eksploderte. Den drepte ham, og gjesten ble alvorlig skadet.

Går det an å begripe slikt? Nei, som vi så sist uke, vi kan ikke fatte det. Vi må bare lære å stole på Guds godhet, til tross for det som vi ikke kan forstå. Salomo berører igjen dette emnet (og andre) i ukens kapitell. Men hovedtanken her er døden, som jo allerede har vært berørt i andre deler av Forkynneren. Når vi leser, skal vi huske at Salomo til tider inntar et «verdslig» synspunkt, en vinkling som burde hjelpe oss å forstå at livet er meningsløst dersom det ikke finnes noen Gud som lover oss

rettferd, svar og et evig liv. Men selv om han taler mest om døden, så taler han også om livet og hvordan vi bør leve det.

SØNDAG**I Guds hånd**

«Ja, alt dette la jeg meg på sinne for å prøve om de rettferdige og vise og det de gjør, er i Guds hånd. Ingen mennesker kan vite noe om alt det som ligger foran dem, om det er kjærlighet eller hat» (Fork 9,1).

Vers 1 i kapittel 9 fortsetter der kapittel 8 slapp. Der talte Salomo om vår manglende evne til å forstå Guds veier. Slik ender det kapitlet. Likevel begynner kapittel 9 med linjene ovenfor, som sammen med det som går forut, kan uttrykkes slik: *Nei, vi forstår ikke Guds veier, men vi kan være sikre på at han tar seg av dem som er tro mot ham, samme hva som skjer.*

Hvor riktig mener du at denne konklusjonen er? Og hva betyr det at de trofaste er «i Guds hånd»?

Når vi sier at vi er i Guds hånd, mener vi selvsagt ikke at smerte, lidelse og tragedie ikke vil ramme oss. Selv de mest trofaste av alle kristne kan ikke være sikre på hva som venter dem «under solen». Det var kanskje det Salomo mente med den siste setningen i vers 1: Jo da, vi er i Guds hånd, men det betyr ikke at vi ikke kommer til å møte lidelser. Men forskjellen er at den kristne kan stole på Guds godhet og nåde til tross for disse tragediene. Tenk bare på hvordan det ville være å måtte gjennomgå det onde som vi så ofte må gjennom uten troen på at det finnes

en god Gud som bryr seg om oss og lover at han en dag skal «tørke bort hver tåre fra deres øyne» (Åp 7,17).

Til ettertanke **Prøv å tenke deg hvordan det må ha vært å være en av de trofaste i bibelsk tid som gjennomgikk store prøvelser, men som likevel var i Guds hånd. Hva med Josef eller døperen Johannes da de satt i fengsel? Hva med Job der han satt i askehaugen og hadde mistet nesten alt, bortsett fra livet? Eller kanskje Daniel i løvehulen? Bare ta en av dem og prøv å forestille deg hvor lett det ville vært å begynne å tvile på Guds omsorg og kjærlighet midt i prøvelsene. Hva kan du lære som kanskje kan hjelpe deg med de problemene som du står overfor og som frister deg til å tvile?**

MANDAG

Samme skjebne?

Forkynneren 9,2 er et skoleeksempel på hvor viktig det er å lese Forkynneren i sin sammenheng i Bibelen. Her kan man også gjerne gjenta oppfordringen i *The Seventh-day Adventist Bible Commentary* om at «slike tekster ikke bør rives ut av sin sammenheng og brukes til å støtte en angivelig sannhet der Gud aldri har villet at de skal brukes» (bind 3, side 1060).

Men forstått i sin rette sammenheng er Salomos poeng trefende nok. Tross alt dør jo alle. Døden er sterkere enn naturen, iallfall den naturen vi kjenner. Man kan for så vidt si at døden er en del av naturen, siden alt levende dør. Og vi vet bare så altfor godt at det ikke gjøres forskjell på gode og onde. Døden vinner alltid til slutt.

Men å si at den samme skjebnen rammer alle (og at den er døden) uansett hvordan de lever, er det samme som å si at samme skjebne rammer alle som drikker (og at det er at de svelger) uansett om de drikker vann eller arsenikk. I et kortsiktig perspektiv er jo døden alles skjebne. Men det kortsiktige perspektivet er akkurat det: kortsiktig. Det er som å lytte til de første taktene av Beethovens niende og tro at man har hørt hele symfonien. Men Bibelen gir oss den store sammenheng.

Slå opp til disse tekstene og finn ut hva som er menneskets endelige skjebne: Dan 12,2; Matt 25,32-41; Joh 3,16; Joh 5,29; Åp 20,6.

Bibelen sier *så absolutt ikke* at den samme skjebnen venter alle. Den ene av to skjebner venter oss: enten evig liv eller evig død. Ingen mellomting. Enten lever vi evig, eller vi dør for alltid. I Jesus er veien åpnet så alle som vil, kan få evig liv. Han døde som stedfortreder for hele menneskeheten, uten unntak. Hans død var mer enn nok for alle, og det er faktisk vårt eget valg som avgjør vår skjebne.

Til ettertanke Tenk over dine valg, ikke bare de store, men også de «små» og dagligdagse. Hvilken skjebne er de med og danner?

TIRSDAG

De døde

I sin *Cain* skriver Byron: «La meg dø her, for å gi liv til dem som bare kan lide mange år og dø, er bare å formere død og mangedoble drap.»

Russeren Lev Tolstoj skrev: «Når et menneske har innsett at døden er alle tings slutt, vil det heller ikke finnes noe som er verre enn livet.»

Tolstojs ord kan virke negative, men han har jo på et vis rett. For det er tungt å gå gjennom livet og vite at det ender i døden, og at med døden er det hele slutt.

Les Forkynneren 9,3-6 og tenk på det fra synsvinkelen til en som ikke tror på Gud eller noe liv etter døden. Forsøk å tenke deg at døden var slutten på alt. Hva gir da mening i livet? Hvilken

mening gir det, alt det du gjør, når du vet at du en dag vil være død, både du og dine barn og alle deres barn?

Les så versene fra vårt perspektiv som adventkristne og vår tro på at døden bare er en søvn og at vi ved Jesu gjenkomst skal bli vekket opp til et nytt liv i en ny himmel og en ny jord som et resultat av det Jesus har gjort for oss, og for de døde vil det virke som bare et øyeblikk etter at de døde. Hvor forskjellig er det budskapet du får av disse tekstene når du leser dem ut fra denne synsvinkelen i stedet for den ovenfor?

Du verden, så takknemlige vi burde være for det Jesus har gjort for oss ved sin død og oppstandelse. Uten dette ville vi stått overfor den typen håpløshet som dagens tekst gir uttrykk for. Vår tro burde være det kjæreste vi eier, og vi bør vokte og verne den som om det stod om livet. Og det gjør det faktisk.

ONSDAG

Nå er frelsens dag

Vi adventister elsker å bruke Forkynneren 9,5.6 som støtte for vårt syn på døden. Og det med rette, for de døde «vet slett ingen ting» og de får ikke lenger ta «del i alt det som skjer under solen», i det minste ikke før Jesu annet komme. Men Salomo var ikke så opptatt av å si noe om de døde som om livet og hvordan det skal leves.

Les Forkynneren 9,5-10. Hva er det Salomo vil ha sagt om livet? Hvordan skal vi leve, sier han? Hvordan kan vi anvende denne tanken på vårt liv som kristne?

Vårt liv her nede er det eneste vi får, iallfall her i verden. Riktignok er livet flyktig (*Job 8,9*), og en dag skal både verden og alt det som finnes i den, være borte (*2 Pet 3,10-12*). Men det er det livet vi nå lever som avgjør vår evige skjebne. Slik er det: beslutninger vi fatter her og nå, i vårt korte liv, beslutninger fattet i et øyeblikk, kan avgjøre vår skjebne for evigheten. Da er det viktig at vi tar prøvetiden alvorlig og lever et liv i årvåken omsorg for vår sjel. Med så mye på spill ville det være tåpelig å leve annerledes.

Slå opp til tekstene nedenfor. Hvordan bekrefter de den tanken som kommer til uttrykk i avsnittet ovenfor?

Mark 14,38 _____

Rom 14,12 _____

2 Kor 6,2 _____

2 Pet 3,10-14 _____

Til ettertanke Vi fatter sikkert mange viktige beslutninger, men den viktigste av alle er den for Jesus, den beslutningen der vi som svar på Den hellige ånds kall, velger å gi avkall på selvet og leve for ham. Har du fattet denne beslutningen? Det å gå i kirken eller tro på Jesus er ikke det samme som å ta beslutningen, den beslutningen som mer enn noen annen vil avgjøre din evige skjebne.

TORS DAG
Tiden og lagnaden

Vi har vel alle hørt om, sett eller opplevd stor urett, og ikke alltid som en følge av at andre har gjort noe. Til tider er det som om «tiden og lagnaden» bare gjør ting som er urettferdig og hensynsløst.

En ung kvinne i sin beste alder blir rammet av en sykdom som tar hennes krefter. En mann mister arbeidet på grunn av de økonomiske forholdene. Et enestående idrettstalent skli og faller i trappen, og en karriere er ødelagt. Listen er endeløs.

Les Forkynneren 9,11-18. Hva er hovedtanken? Er du enig? Hvorfor (ikke)?

Fra en menneskelig synsvinkel kan det se ut som om «tiden og lagnaden» styrer livet vårt. Men Bibelen ser ikke slik på det. Den lærer at det finnes en Gud, og han både ser alt (*Sal 11,4; Ordsp 5,21*) og er tett involvert i det som foregår hos oss mennesker (*Ordsp 16,9; Dan 2,21; Matt 6,25-31*), selv om det ikke alltid virker slik. For oss kristne er det sentrale å bli kjent med Gud og tilegne oss en kjennskap til ham og hans kjærighet som setter oss i stand til å klynge oss til ham i tro og lydighet når det later til at «tiden og lagnaden» farer hardt frem mot oss.

Se især på Forkynneren 9,13-16. Hvilket poeng er det som her tas opp?

Disse versene kan sikkert ses på flere måter, men ut fra sammenhengen kan man nok si at Salomo taler om mer urett, om noen som gjør noe viktig, men som av forskjellige grunner (i dette tilfellet fattigdom), ikke æres slik han bør, eller blir

glemt. Fra en menneskelig synsvinkel er alt dette sant, men heldigvis er ikke den menneskelige synsvinkelen den viktigste. Det er det Guds synsvinkel som er, og han vil ikke glemme, men lønne (*Luk 6,35; Kol 3,24; Hebr 10,36; Åp 22,12*).

Til ettertanke Hva sier du til en som har fått hard medfart av «tiden og lagna- den»? Hvordan kan du forsikre dem om Guds kjærlighet og omsorg midt i lidelsen?

FREDAG

Videre studium

Testimonies for the Church, bind 2, side 191; bind 3, side 453; *Vitnesbyrd for menigheten*, bind 1, side 433-434 (4T:306, 307); *Fundamentals of Christian Education*, side 245; *Alfa og Omega*, bind 8, side 159 (GC:662); *På fast grunn*, bind 1, side 87 (1SM:91).

«Kristus ønsker at hans tilhørere skal forstå følgende: Det er umulig for mennesker å sikre sin sjels frelse etter døden. «Sønn!» lar han i denne fremstilling Abraham svare, «kom i hu at du fikk ditt gode i din levetid, og Lasarus likeså det onde! men nå trøstes han her, og du pines. Og dessuten er et stort svelg festet mellom oss og eder, for at de som vil gå herfra og over til eder, ikke skal kunne det, og for at heller ikke de på den andre side skal fare derfra og over til oss.» Vers 25, 26. Slik fremstilte Kristus det håpløse i å se frem mot en ny prøvetid. Dette liv er det eneste som er mennesker gitt, når det gjelder å forberede seg for evigheten.» –*Ord som lever*, side 169-170 (COL:263).

«I hver tidsalder får menneskene sin dag med lys og privilegier, en prøvetid da de kan forsone seg med Gud. Men denne nådeti- den har en grense. Gud kan i sin barmhjertighet tale til et men- neske i årevis, bare for å bli foraktet og avvist. Men det kommer en dag da Gud kaller for siste gang. Hjertet blir så forherdet at

det ikke lenger lar seg påvirke av Guds Ånd. Da vil den milde, overtalende stemmen ikke lenger lyde for synderen. Da kommer det ikke flere formaninger og advarsler. *Alfa og Omega*, bind 5, side 137-138 (DA:587), rettet.

**Spørsmål til
drøftelse**

- 1. Kjenner dere noen som virkelig er blitt rammet av «tiden og lagnaden»? Hva kan dere i gruppen gjøre for å vise dette mennesket at Guds kjærlighet er en virkelighet, også når man opplever kriser?**
- 2. Hvordan kan dere hjelpe dem i menigheten som ikke har bestemt seg for å gi sitt liv til Gud? Hvordan kan dere hjelpe dem så de ser hvor viktig det er at de ikke utsetter denne viktige beslutningen?**
- 3. La folk snakke om en bestemt anledning da de tydelig merket Guds nærhet i sitt liv. Hva kan dere lære av hverandres opplevelser?**
- 4. Snakk sammen om den tanken Ellen White nevner ovenfor, om hvor viktig det er å forberede seg på evigheten. Hva tror dere hun mente med det? Hvordan kan vi forberede oss på evigheten?**